

Kwantitatieve en kwalitatieve toezichtsproblemen ten aanzien van de gefusioneerde gemeenten

---

door J. TROOSTERS,

Inspecteur-generaal van het Provinciaal Gouvernement
van de provincie Brabant.

★

I. Samenhang met andere vernieuwingen en evoluties.

De juiste evaluatie op kwalitatief en kwantitatief gebied van de toezichtsproblemen t.a.v. de fusieoperatie wordt op een aantoonbare wijze door-
kruist door het in werking treden van een aantal fundamenteel gewijzigde
wetgevingen en reglementeringen.

Sommigen zijn het rechtstreeks gevolg van de fusie-operatie (1). Ande-
ren zijn gelijktijdig van kracht geworden zoals de organieke wet van
8 juli 1976 betreffende de OCMW's (2). Belangrijk is ook de nieuwe
reglementering betreffende de gemeentelijke opdrachten voor aanneming
van werken, leveringen en diensten en de innoverende toezichtsprocedures

---

(1) Zie de fusiewetgeving zelf en haar problematiek, vb. integratie van veldpolitie
in de gemeentepolitiediensten ;

Zie ook de wet van 10 maart 1980 betreffende het verlenen van de eretitel van hun
ambt aan de burgemeesters, de schepenen en aan de voorzitters van de raden van de
OCMW's of gewezen COO (BS 4 april 1980) en het K.B. van 30 september 1981
tot regeling van de modaliteiten voor het verlenen van de eretitel van deze ambten
(BS 8 oktober 1981) ;

- Wet van 30 maart 1976 houdende wijziging van art. 103 van de Gemeentewet
(BS 22 mei 1976) betreffende de bezoldiging van de burgemeesters en schepenen
en de K.B.'s betreffende de vaststelling van de wedden o.m. 2 september 1976.
- Wet van 8 december 1976, zoals zij o.m. werd gewijzigd bij de wet van
22 januari 1981 in verband met de pensioenregeling van de mandatarissen van
de plaatselijke besturen en hun rechtverkrigenden.

(2) Zie voor de provincie Brabant de wet van 30 december 1975 houdende afschaffing
van de randfederaties in Vlaams Brabant met ingang van 1 januari 1977.

(Oprichting krachtens de wet van 26 juli 1971 op de agglomeraties en federaties van
gemeenten.)

van artikel 82bis van de gemeentewet (van kracht geworden sedert 1 januari 1978) (3).

Met de gevolgen van de economische crisis vnl. op het stuk van financieel beheer en het personeelsbeleid (BTK-projecten, jongerenstagiairs, tewerkgestelde werklozen) moet rekening gehouden.

Zoals in elke overgangsfase levert ook de regionalisering van het administratief toezicht bepaalde verrassende cijfergegevens die zich in een definitief stadium zullen normaliseren (4).

Conclusie.

Gedurende een aanloopperiode, nodig om de geest en de economie van nieuwe wetgevingen juist te begrijpen, (bovendien is rechtspraak en rechtsleer uiteraard schaars) zal de toezichthoudende overheid genoodzaakt zijn om veelvuldiger op te treden en o.m. dikwijls gebruik moeten maken van het schorsingsrecht. Bijgevolg moet de evaluatie van de fusieoperatie in die optiek worden gecorrigeerd (5).

Bovendien willen wij beklemtonen — te meer daar op dat stuk heel wat misverstanden blijven bestaan — dat de indirecte of « valse » vormen van toezicht, waarbij de gemeentelijke autonomie wordt « uitgehold » via de subsidiepolitiek, begrenzing van het financieel beleid of het opleggen van allerlei taken van medebewind, enz..., buiten beschouwing worden gelaten.

---

(3) In dat verband kwam de controletaak van de gemeentelijke- en vooral gewestelijke ontvangers in de belangstelling (o.m. onderscheiden artikels in « De Gemeente » zoals « De verantwoordelijkheid van de ontvangers der gemeenten en der OCMW's, in de Kroniek « Gemeentelijke overheidsopdrachten » (nr 6 en 7 - 1981). Daarbij stelden zij het probleem van de rechtszekerheid indien er geen « tussenkomst » van de toezienende overheid is geweest.

(4) Zie het referaat van Prof. Lambrechts over het administratief toezicht ;

Zie kanttekeningen t.a.v. personeel ;

— Er kan tevens gewezen op dubbelzinnigheden, ondoorzichtigheid, gebrek aan éénduidige toezichtsvormen (bv. voor de personeelsformatie van gemeenten + 20.000 inwoners : goedkeuring Koning of executieve ; daarentegen voor het personeelsstatuut en de bezoldigingsregeling : algemeen toezicht, d.w.z. gouverneur die kan schorsen).

(5) Dit was bv. ook het geval voor de toepassing van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen wordt gewaarborgd en het decreet van 28 januari 1974 van de Nederlandse Cultuurraad.

Krachtens de artikelen 10 en 14 van deze wet is het de gemeenteraad die objectieve toewijzingsregels vaststelt of moeten de begunstigden van subsidies voor geregelde culturele activiteiten nominatief in de gemeentebegroting worden vermeld. Bij inschrijving in de begroting van een globaal krediet dient als bijlage bij de begroting de omstandige lijst van de beneficianten te worden gepubliceerd met opgave van de toegekende sommen en voordelen. Het heeft wel een tijdje geduurd alvorens deze nieuwe wetsbepalingen werden « ontdekt », de juiste draagwijdte ervan werd « begrepen » en de toepassing (ook om technische redenen) kon worden verzekerd.

II. Evaluatie van de fusieoperatie.

De schaalvergroting heeft wel het aantal gemeenten aanzienlijk beperkt maar het werkvolume niet verminderd. Kwalitatief zijn de dossiers ingewikkelder geworden. De gegevens hebben betrekking op de provincie Brabant waar na de fusie 111 gemeenten zijn overgebleven en dat als een soort microcosmos van België kan beschouwd worden (65 in Vlaams Brabant, 27 in Waals Brabant en 19 gemeenten die samen het hoofdstedelijk administratief arrondissement vormen).

Aanvankelijk was het de bedoeling de vergelijking door te trekken volgens de nieuwe bevoegdheidsverdeling op het stuk van het administratief toezicht als een soort staalkaart van het geregionaliseerde België nl. :

1. Vlaams Brabant (arrondissementen Leuven en Halle-Vilvoorde).
2. De stad Brussel en de gemeenten met bijzonder taalstatuut (6 randgemeenten en Bever).
3. Waals Brabant (arrondissement Nijvel).
4. De 18 gemeenten van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad.

De eerste berekeningen hebben doen blijken dat in deze beschouwde aanlooperperiodes op die basis geen noemenswaardige verschilpunten aanwijsbaar waren. Daarentegen kon onmiddellijk vastgesteld dat de cijfers voor de agglomeratie duidelijk aantonen dat een specifieke benadering verantwoord was.

Vandaar dat als vergelijkingsbasis werd genomen :

- a) de ganse provincie,
- b) de Brusselse agglomeratie (19 gemeenten),
- c) de rest van Brabant.

Bij gebrek aan materiaal is een vergelijking vóór en na de fusie op basis van cijfers onmogelijk.

Gelet op de geografisch tot Brabant beperkte onderzoeksresultaten, willen wij onszelf bovendien toch relativeren door te stellen dat, ofschoon de gepresenteerde cijfers niet werden geïnterpreteerd om bepaalde standpunten te ondersteunen, definitieve conclusies aan onderzoek op een ruimere geografische basis zouden dienen getoetst.

A. Ten aanzien van de mandatarissen en de besluitvorming.

De besluitvormers en hun beleid worden van uit de invalshoek « administratief toezicht » geanalyseerd, d.w.z. getoetst op hun administratief-technische kwaliteiten en het beantwoorden van de vraag of zij meer oog hebben (bewust of onbewust) voor de wettelijkheid en het algemeen belang.

Of daarbij uiteindelijk de besluitvormingscapaciteit van de bevolking via een door haar gekozen vergadering is toegenomen wordt hier in het midden gelaten. Evenmin wordt hun invloed op de politieke beleidsstructuur geëvalueerd (6).

Er zijn heel wat « moeilijker » gemeenten ingevolge « overloperij » en « woordbreuk » die, ofschoon inherent aan iedere coalitievorming, ongetwijfeld versterkt tot uiting is gekomen tijdens de nieuwe meerderheidsvormingen na de fusie (7).

In Brabant kennen we een 10-tal dergelijke besturen. Aldus konden in een willekeurig gekozen periode september 1977 tot september 1979, 48 klachten van en tegen de burgemeester en de schepenen over hun onderling beleid geregistreerd in een gemeente waar dan nog normalerwijze een ruime homogene meerderheid kon worden gevormd.

Slechts in enkele gevallen kon de toezienende overheid daadwerkelijk optreden.

De toezienende overheid mag de gemeenten niet betuttelen doch het omgekeerde is evenzeer waar.

De drastische beperking van het aantal lokale mandatarissen heeft anderzijds de kwaliteit van de besluitvorming verhoogd. Ook de geformuleerde klachten zijn beter gestoffeerd (bv. op basis van uitgediepte rechtspraak). Er zitten trouwens een groter aantal gemeenteraadsleden in de oppositie die het klappen van de zweep in de praktijk hebben geleerd in een vroegere deelgemeente.

Deze toegenomen inwendige controle heeft op termijn tot een « voorzigtiger » bestuur bijgedragen en bovendien een selectie in de klachtenstroom verwezenlijkt.

Ofschoon niet wetenschappelijk onderzocht menen wij toch dat het besluitvormingsniveau van de plaatselijke mandatarissen merkbaar werd beïnvloed eensdeels door een groter aantal als « elitair » te kwalificeren mandatarissen en anderdeels door de « nationalisering » van de gemeente-

(6) Zie ter zake de bijdragen van Prof. W. DEWACHTER over « Het effect van de samenvoeging van gemeenten op de gemeenteraadsverkiezingen » en van de heer G. ANTHOON, « Verschuivingen bij de besluitvormers na de fusies van gemeenten ».

(7) Zie het wetsvoorstel A. Coppieters om de weinig verheffende gedragingen rond de voordrachten in te dijken [Kamer, 23 (1981-1982) nr 1].

TOEZICHTSPROBLEMEN TAV GEFUSIONEERDE GEMEENTEN 613

politiek die gelijklopend gezorgd heeft voor logistieke steun vanuit de nationale partijbesturen en vormingsinstituten.

*
**

T.a.v. het persoonlijk statuut van de mandatarissen hebben de wet van 8 december 1976 tot regeling van het pensioen van sommige mandatarissen en van dat van hun rechtverkrijgenden en de weddeherzieningen van de mandatarissen op 1 juni 1976 en 1 januari 1977 die perekwaties en herzieningen van de lopende pensioenen tot gevolg hadden, geleid tot een gevoelige stijging van de te behandelen pensioendossiers (8). Ofschoon de kwaliteit van de dossiers is verhoogd is het toezicht moeilijker geworden o.m. voor de mandatarissen met verschillende mandaten en bij verschillende besturen. Het aantal onvolledig samengestelde dossiers van kleinere deelgemeenten heeft bv. conservatoire schorsingen meegebracht. Ook het te snel willen toekennen van eretitels in afwachting van een wettelijke regeling heeft tot schorsingen en/of vernietigingen genoodzaakt.

Conclusie.

Uit het statistisch materiaal, dat werd verwerkt in de bijlagen I en II, blijkt dat het negatief karakter van het toezicht werkelijk dient gedemystificeerd, te meer daar de trend duidelijk wijst op een vermindering, rekening houdend met particulariteiten waarop verder wordt gewezen. Voor de beschouwde periodes stellen wij immers voor gans de provincie Brabant volgende cijfers vast (9) :

Periodes	Schorsingen	Globale vernietigingen	Rechtstreekse negatieve beslissingen		Negatieve beslissingen	Totaal
			Algemeen toezicht	Bijzonder toezicht		
1.5.79 - 1.5.80	811	233	115	83	316	1.009
1.5.80 - 1.5.81	815	194	95	112	306	1.022
1.5.81 - 1.5.82	608	152	59	96	248	763

(8) Dit zal nog een tijdje zo blijven naarmate de mandatarissen van deelgemeenten de leeftijd van 60 jaar bereiken (vermits praktisch iedereen de dienstvoorwaarde van 60 maanden vervult).

(9) De cijfergegevens hebben niet alleen betrekking op de besluitvorming van de gemeentebesturen, doch eveneens op de akten van de OCMW's, de kerkfabrieken en andere plaatselijke besturen.

Uiteindelijk benadert het aantal negatieve toezichtsbesluiten niet eens 1 % van het aantal akten dat aan het administratief toezicht wordt onderworpen.

Wij zijn er ons van bewust dat alleen de negatieve toezichtsbesluiten in de kijker worden geplaatst. Vanzelfsprekend kan er ook nog heel wat gedokterd worden aan het « positief » toezichtresultaat (machtigingen, goedkeuringen of uitvoerbaar geworden akten wegens verstrijken van de termijnen) door aanpassing en vernieuwing van de toezichtsprocedures.

B. Ten aanzien van het personeel en de voorbereiding van de besluitvorming.

Het zijn de mensen die het moeten waar maken. Dit onderstelt kwaliteit en kwantiteit op het stuk van het toezichtspersoneel. Hieraan wordt te weinig aandacht besteed.

De gemeenschaps- en gewestadministraties die voortaan het toezicht moeten uitoefenen fungeren voorlopig in een soort geregionaliseerde cel in de schoot van de nationale besturen (10). De personeelsformaties van de provinciale gouvernementen bleven sedert verscheidene jaren ongewijzigd (Rijkspersoneel onder het gezag van de gouverneur). Nochtans uiterst belangrijk gelet op de centrale plaats die de provincie bekleedt in de organisatiestructuur van het toezicht (11).

De kwalitatieve en kwantitatieve gebreken aan bedoelde personeelsformaties worden nog aangedikt door niet of laattijdig vervangen van statutair personeel door tewerkgestelde werklozen, jongerenstagiairs, enz... In een dergelijk systeem ontstaat de verleiding om van een persoonlijke en menselijke benadering van de toezichtdossiers af te glijden naar automatismen en conservatoire reflexen (schorsingen wegens tijdsnood of contradictoire beslissingen ten aanzien van verschillende gemeentebesturen ingevolge het verstrijken van termijnen).

---

(10) Ten einde artikel 88, §§ 1 en 3, van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980 zo spoedig mogelijk in toepassing te kunnen brengen en om rekening te houden met de nieuwe rechtstoestand die werd geschapen door het uitreden van de Vlaamse Executieve, van de Franse Gemeenschapsexecutieve en van de Waalse Gewestexecutieve uit de nationale regering, heeft deze laatste ontwerpen van koninklijk besluit opgesteld, tot wijziging van verschillende vroegere koninklijke besluiten met betrekking tot de vier ministeries van de Gemeenschappen en van de Gewesten.

Tevens hebben deze ontwerpen van besluit tot doel het personeel, dat communautaire en gewestelijke aangelegenheden behandelt, ter beschikking te stellen van de respectieve executieven.

Hierbij zijn ± 8.000 ambtenaren van de rijksadministraties betrokken.

(11) De personeelsformatie van het Provinciaal Gouvernement van Brabant (Rijkspersoneel) bedroeg :

— in januari 1965 : 155 eenheden

— in januari 1982 : 163 eenheden.

TOEZICHTSPROBLEMEN TAV GEFUSIONEERDE GEMEENTEN 615

Opbouw van goede relaties zal misverstanden vermijden en een vertrouwensband scheppen in volle openheid. Een goed uitgebalanceerde voorbereiding zal technocratie en bureaucratie vermijden.

De fusie heeft principieel een verdere specialisatie bij de dienstaanwijzing van het gemeentepersoneel mogelijk gemaakt. Aangezien praktisch altijd dezelfde personen op beide niveaus in contact komen, leren zij elkaar beter kennen. Het gevolg ervan is dat men weet tot wie men zich kan richten, meer inlichtingen bekomt en dat de gemeentelijke ambtenaar gemakkelijker beroep doet op zijn collega belast met het toezicht.

De fusieoperatie zou aldus ook een nieuwe impuls kunnen betekenen voor de vorming en bijscholing van het personeel. Toelichting van en begeleiding bij de toepassing van nieuwe reglementeringen zijn inderdaad een onontbeerlijk houvast gebleken. De handleiding, die onder de benaming « Het Vademecum voor de gefusioneerde gemeenten » werd uitgegeven is daarvan een sprekend bewijs geweest (12).

Op die wijze zal ook de schaalvergroting, die normaliter de samenspraak en de participatie-idee ten overstaan van de burgers nieuw leven heeft ingeblazen, de samenspraak als een vorm van complementair bestuur tussen het bestuur en de toezichthoudende overheden moeten bevorderen.

C. Ten aanzien van de materies.

1. *Structuur - samenstelling - werking van de plaatselijke besturen en algemene reglementen en politieverordeningen.*

De administratieve en technische voorbereiding van de dossiers zijn kwalitatief veel beter verzorgd. Deze tendens is reeds onmiddellijk in de goed doordachte bezwaarschriften tegen de gemeenteraadsverkiezingen tot uiting gekomen. Een pluspunt van de fusieoperatie. Het aantal negatieve toezichtsakten is in deze materies derhalve sterk teruggelopen.

2. *Gemeentelijke opdrachten - onroerende goederen en rechten - Financiën.*

Hier geldt principieel dezelfde beschouwing als onder punt 1. Wel dient gewezen op de « foutieve » besluitvorming in de aanloopperiode voor de toepassing van het nieuwe artikel 82bis. Het aantal leningsdossiers is — hoeft het gezegd — aanzienlijk toegenomen.

Het begrotingstoezicht komt niet uit de negatieve cijfers naar voor en vraagt een afzonderlijke benadering.

---

(12) Zie « Vademecum voor de gefusioneerde gemeenten » opgesteld door een commissie in de schoot van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en uitgegeven door de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten - juli 1976.

Een gevolg voor de grootschaligheid is verder de doorbraak van de nieuwste computertechnologieën voor steden en gemeenten en de inflatie van gemeentelijke VZW's als beheersvorm (waarbij kon vastgesteld dat de controle over begroting en rekening dikwijls onvoldoende is gewaarborgd).

3. *Personeel.*

De personeelsproblematiek zorgt voor het leeuwenaandeel van de cijfers in de statistieken. Voor de 3 beschouwde periodes betekent dat $\pm 80\%$ van het globaal aantal schorsingsbesluiten en negatieve beslissingen (algemeen toezicht : $\pm 80\%$, bijzonder toezicht : $\pm 75\%$).

Enkele beschouwingen in de diepte :

- *Principesbeslissingen* : (personeelsformaties, bezoldigingsregeling, statuten).

Kwalitatief betere besluitvorming en kwantitatief wordt de vermindering in het aantal te behandelen zaken weggewerkt door uitgebreider en vollediger statuten, waardoor bovendien het toezicht op de toepassing in individuele gevallen aanzienlijk wordt vereenvoudigd.

Het uitwerken van de nieuwe « gefusioneerde » personeelsformaties hebben het langst « aangesleept ».

- *Individuele beslissingen* : (werving, benoeming, bevordering, wedde, vergoedingen, tuchtacties, enz...).

Het aantal personeelsleden dat eerder toenam veroorzaakt een stijgende trend van de dossiers zoals kan aangetoond door volgende gedeeltelijke cijfers :

	1976	1977	1981
Behandelde dossiers	7.568	5.834*	8.935**

* Fusiejaar d.w.z. veel besprekingen, weinig besluiten.

** + 20 % t.o.v. 1976.

De kwaliteit van de dossiers is wisselvallig en verklaart de hiervoor vermelde negatieve percenten.

Opmerkelijk is de stijging van het aantal opgelegde tuchtstraffen hetgeen o.m. zou kunnen verklaard worden door een afstandelijker relatie tussen bestuur en ambtenaar, een grotere bewustwording van de actiemiddelen en een ruimer aanbod op de arbeidsmarkt.

- *De pensioendossiers* :

De fusiewetgeving heeft speciale voorwaarden tot vervroegde op pensioenstelling voor personeel van deelgemeenten mogelijk gemaakt. Dus gevoelige vermeerdering van het aantal dossiers die bovendien

TOEZICHTSPROBLEMEN TAV GEFUSIONEERDE GEMEENTEN 617

ingewikkelder zijn geworden vermits deelgemeenten met meerdere pensioensystemen werden samengevoegd.

4. *Materies waar de provincieoverheden meestal niet als toezichtsorgaan optreden.*

We beperken ons tot enkele belangrijke zaken :

- Stedebouw en ruimtelijke ordening, Gerangschikte inrichtingen, Militiewetgeving, Werken aan waterlopen of aan grensgemene waterlopen.

Geen directe invloed van de fusie op de kwantiteit van de dossiers die feitelijk in verhouding evolueert met de economische toestand.

Voor de kwaliteit kan verwezen naar de positieve beschouwing onder punt 1.

Als voordelen kunnen worden vermeld :

- betere voorlichting van de burger (richt zich tot gespecialiseerd personeel),
- de dossiers zijn juist en volledig samengesteld en bijgevolg kunnen zij sneller afgehandeld worden.

D. *De gemeenten van Brusselse agglomeratie.*

De gemeenten van de Brusselse agglomeratie bleven buiten de fusie-operatie en bekleden bovendien een aparte plaats in het kader van de staatshervorming.

Zij vallen op het stuk van het administratief toezicht nog steeds onder toepassing van de bepalingen van de voorlopige gewestvorming.

De schorsingen in personeelsaangelegenheden liggen lichtjes hoger ($\pm 85\%$) (13).

De specifieke handelwijze kan soms de globale statistieken « vervalsen », bv. 43 schorsingsbesluiten sedert begin 1982 op het stuk van de toepassing van vreemdelingenwetgeving. Zo ook was er een sterke stijging van de oprichting en/of aansluiting bij de talrijke socio-culturele VZW's.

De politieke instabiliteit en de talrijke ministerwisselingen in de schoot van de Executieve van het Brusselse Gewest en het ontbreken van een « eigen administratie » hadden eveneens een specifieke uitwerking op het stuk van toezicht.

---

(13) In de periode 1979-1980 en 1980-1981 konden telkens ongeveer 200 schorsingsbesluiten worden geregistreerd betreffende de toepassing van de pensioenwetgeving. De toestand werd daarna genormaliseerd.

Enkele algemene vergelijkende cijfergegevens (14) beklemtonen de conclusies dat een benadering sui generis is verantwoord :

1. T.o.v. het globaal aantal negatieve toezichtsakten :

- 60 % in de agglomeratie,
- 40 % in de rest van Brabant.

2. Opdeling volgens de gronden die aan de basis liggen van de besluiten :

- Onwettelijkheid : 55 % agglomeratie
45 % rest Brabant
- Algemeen belang : 70 % agglomeratie
30 % rest Brabant,
d.w.z. een duidelijk uitgesproken verschil.

3. Het gering aantal rechtstreekse vernietigingen : ± 20 % tegenover ± 80 % voor de rest van Brabant.

Wat het aantal schorsingsbesluiten betreft neemt de agglomeratie ± 65 % van het geheel voor haar rekening.

III. Besluiten met het oog op beleidsopties.

De aanzienlijk toegenomen bestuurskracht heeft, bekeken uit oogpunt van toezicht, ook een betere gemeentelijke beleidsvoering bewerkt.

De evaluatie leert dat versoepeling van het administratief toezicht niet alleen mogelijk en wenselijk doch ook gerechtvaardigd is zodat de volle aandacht zou kunnen gaan naar het « begeleidend » karakter ervan.

1. Hierbij zou de schorsingsprocedure als signaalfunctie centraal moeten staan. De uitoefening ervan door éézelfde overheid nl. de provinciegouverneur vergemakkelijkt evenwichtigheid en éénduidigheid in het toezichtsbeleid zowel in grote als in kleine gemeenten.

Het belang van de schorsingen blijkt ook uit de percenten :

- 80 % van het globaal aantal « negatieve » besluiten zijn schorsingen ;
- het aantal *vernietigingen na schorsing* beloopt tussen 60 % en 50 % en daarentegen bedraagt het aantal *rechtstreekse vernietigingen* slechts :
  - door de Gouverneur : van 36 % tot 32 %,
  - door de Koning of Executieve : van 14 % tot 7 %.

---

(14) Voor meer detailgegevens wordt verwezen naar de bijlage II.

TOEZICHTSPROBLEMEN TAV GEFUSIONEERDE GEMEENTEN 619

2. Voorts kan de goedkeuringsvorm beperkt worden tot de grote beleidsbeslissingen (begroting, rekening, personeelsformatie, bezoldigingsregeling, enz...) en zouden bv. een groot aantal leningen kunnen worden onttrokken aan deze procedure tenzij zij worden uitgegeven bij openbare inschrijving (er zijn weinig niet-goedgekeurde leningsdossiers — zij zitten ook op stuk van toezicht gekoppeld aan het beginseldossier).

Het onderzochte cijfermateriaal wijst op een zekere evenwichtsgroei tussen het algemeen en bijzonder toezicht op basis van het globaal pakket negatieve toezichtsbesluiten :

- algemeen toezicht : van 74 % naar 61 % ,
- bijzonder toezicht : van 26 % naar 39 % .

3. Ook zou veel aandacht moeten gaan naar de afschaffing van het in de optiek van een beperking van het aantal toezichtsniveaus dikwijls overbodige « advies ».

Daarenboven zou een verfijning van de nieuwe vorm van « mededelingsplicht » voor het algemeen toezicht zoals die in artikel 82bis werd geïnnoveerd positief kunnen bijdragen tot het afslanken van de « papierstroom » (15).

Het inbouwen van redelijke doch realistische termijnen binnen dewelke besluiten van de toeziende overheid dienen genotificeerd zal ongetwijfeld een aanzienlijke bijdrage betekenen voor een snellere besluitvorming.

4. Bij het beoordelen van de weerslag van het administratief toezicht op het begrip gemeentelijke autonomie moeten wij ons hoeden voor werkelijkheidsvreemde theorieën. Het zo vaak aangeklaagde « opportunitiestoezicht » (dat daarenboven ten onrechte wordt vereenzelvigd met « algemeen belang ») komt *uiteindelijk* eervol uit de cijferanalyse.

Schorsingen :

- onwettigheid : van 71 % tot 66 % ,
- algemeen belang : van 29 % tot 34 % .

Intrekkingen na schorsing :

- onwettigheid : van 75 % tot 66 % ,
- algemeen belang : van 25 % tot 34 % .

---

(15) Artikel 82bis van de gemeentewet schrijft geen spontane of systematische mededeling voor vergunningen die betrekking hebben op opdrachten waarvan de geraamde waarde niet hoger ligt dan 2.300.000 F (of 900.000 F).

Aantal rechtstreekse vernietigingen :

- onwettigheid : van 70 % tot 80 %,
- algemeen belang : van 30 % tot 20 %.

*
**

Samen met de aanpassingen en hervormingen in de organisatie van het toezicht moeten gelijklopend de nodige administratief technische maatregelen (o.m. inzake kwalitatieve en kwantitatieve personeelsbezetting ter beschikking van de toezichthoudende overheid en de vorming en vervolmaking van het personeel en de beleidsverantwoordelijken) worden genomen om de vernieuwing praktisch vlot en doelgericht te laten verlopen.

Summary : Quantitative and qualitative control problems vis-à-vis the amalgamated municipalities in Brabant.

With regard to the supervision of the municipalities by the provincial authorities, the scaling up has decreased the number of municipalities but not the volume of dossiers. Due to an increase of rather « difficult » municipalities because of the amalgamation, administrative control has become more difficult. The restriction on the number of local politicians has improved the quality of decision-making. Based on statistics, it seems that the negative character of the control has to be demystified. The evolution points to a diminishing of that phenomenon. Too little attention has been paid to the quality and quantity of the officials who have to manage the municipalities. The amalgamation has made further specialisation possible so there can be better job assignment of the municipal officials. Administrative and technical preparation of the dossiers has improved. The quality of the personnel dossiers is precarious which accounts for the fairly high number of suspension orders and negative decisions. The suspensions concerning personnel matters are a little higher in the municipalities of the Brussels agglomeration compared to Brabant as a whole. More flexible application of administrative control is not only possible and desirable but also justified in order that the constructive character of that administrative control may receive full attention.

BIJLAGE I

I. Algemene cijfergegevens

A. Algemeen overzicht

A. ALGEMEEN TOEZICHT									B. BIJZONDER TOEZICHT			
Gouverneur								Koning of Exe- cutieve	Weigering tot machtiging of niet-goedkeuring			
Schorsingen												
	Periode	Totalen	Intrekking van de geschorste beslissingen	Vernietigingen door Gouverneur of Koning/ Executieve	Niet doorgedreven vernietigingen	Steeds aanhangig tijdens de beschouwde periode	Recht- streekse vernietigingen	Recht- streekse vernietigingen	Koning of Exe- cutieve	Gouver- neur	Besten- dige Deputie	Totaal
Onwettigheid	a	577	227	74	134	142	59	22	15	35	—	50
	b	535	208	53	205	67	58	18	21	39	1	61
	c	401	155	63	63	120	39	4	10	27	3	40
Schending algemeen belang	a	234	80	44	68	42	23	11	11	21	1	33
	b	280	110	46	87	39	13	6	36	14	1	51
	c	207	81	29	35	62	10	6	43	12	1	56
Totalen	a	811	307	118	202	184	82	33	26	56	1	83
	b	815	318	99	292	106	71	24	57	53	2	112
	c	608	236	93	98	182	49	10	53	39	4	96

a = periode van 1.5.79 tot 1.5.80 ; b = periode van 1.5.80 tot 1.5.81 ; c = periode van 1.5.81 tot 1.5.82.

B. De schorsingen

1. Ten overstaan van de globale vernietigingen

Periode	Aantal	Na schorsing %	Rechtstreeks door Gouverneur %	Rechtstreeks door Koning of Executieve %
a.	233	51	35	14
b.	194	51	36	13
c.	152	61	32	7

2. De gevolgen van de schorsingen

Periode	Ten opzichte van het globaal aantal schorsingen				Gronden							
	Intrek- kingen	Vernie- tigingen	Niet door- gedreven vernietigingen	Nog aan- hangige zaken	Intrek- kingen		Vernie- tigingen		Niet door- gedreven vernietigingen		Nog aan- hangige zaken	
					Onwettig- heid	Algemeen belang	Onwettig- heid	Algemeen belang	Onwettig- heid	Algemeen belang	Onwettig- heid	Algemeen belang
a.	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
b.	38	15	25	22	74	26	63	37	66	34	77	23
c.	39	12	36	13	66	34	54	46	70	30	63	37
	39	15	16	30	66	34	68	32	64	36	66	34

C. Negatieve beslissingen (zonder de schorsing)

Periode	Aantal	Percentage in kader van	
		algemeen toezicht %	bijzonder toezicht %
a.	316	74	26
b.	306	63	37
c.	248	61	39

TOEZICHTSPROBLEMEN TAV GEFUSIONEERDE GEMEENTEN 623

BIJLAGE II

II. Vergelijking op basis van een geografische onderverdeling

A. De schorsingen

Periode	Territorium	Globaal aantal (1)		Onwettigheid (100 %)				Schending algemeen belang (100 %)			
		Onwettigheid	Algemeen belang	Intrekking	Vernietiging	Zonder gevolg	Nog aanhangig	Intrekking	Vernietiging	Zonder gevolg	Nog aanhangig
a.	Provincie Brusselse	577 (71)	234 (29)	39	13	23	25	34	19	29	18
	Agglomeratie	333 (67)	166 (33)	23	18	30	29	23	23	30	24
	Rest Brabant	244 (78)	68 (22)	61	7	14	18	62	9	26	3
b.	Provincie Brusselse	535 (66)	280 (34)	39	10	38	13	39	16	31	14
	Agglomeratie	324 (62)	201 (38)	22	13	48	15	34	19	33	14
	Rest Brabant	211 (73)	79 (27)	65	5	22	8	54	9	24	13
c.	Provincie Brusselse	401 (66)	207 (34)	39	16	16	29	42	15	18	25
	Agglomeratie	237 (61)	149 (39)	29	24	14	33	39	16	16	29
	Rest Brabant	164 (74)	58 (26)	53	4	19	24	52	13	23	12

(1) Tussen haakjes wordt de vergelijking in percentage uitgedrukt.

B. Vernietigingen

Periode	Territorium	Totaal aantal (1)		Rechtstreekse vernietigingen			
		Onwettigheid	Algemeen belang	Aantal (1)		Percentage t.o.v. totaal aantal	
				Onwettigheid	Algemeen belang	Onwettigheid	Algemeen belang
a.	Provincie	155 (67)	78 (33)	81 (70)	34 (30)	52	44
	Brusselse Agglomeratie	74 (62)	45 (38)	15 (68)	7 (32)	20	16
	Rest Brabant	81 (71)	33 (29)	66 (71)	27 (29)	82	82
b.	Provincie	129 (67)	65 (33)	76 (80)	19 (20)	59	29
	Brusselse Agglomeratie	58 (56)	45 (44)	15 (71)	6 (29)	26	13
	Rest Brabant	71 (78)	20 (22)	61 (82)	13 (18)	86	65
c.	Provincie	106 (70)	45 (30)	43 (73)	16 (27)	41	36
	Brusselse Agglomeratie	60 (68)	28 (32)	4 (40)	6 (60)	7	21
	Rest Brabant	46 (73)	17 (27)	39 (80)	10 (20)	85	59

(1) Na de absolute cijfers wordt tussen haakjes de vergelijking in percentages uitgedrukt.

C. Algemeen toezicht en bijzonder toezicht

Periode	Territorium	Algemeen toezicht (1) - (2)		Bijzonder toezicht (2)		Geografische vergelijking volgens het aantal negatieve beslissingen (2)		
		Onwet-tigheid	Alge-meen belang	Onwet-tigheid	Alge-meen belang	Globaal	Onwet-tigheid	Alge-meen belang
a.	Provincie	%	%	%	%	%	%	%
	Brusselse Agglome-ratie	658 (71)	268 (29)	50 (60)	33 (40)	1.009 (100)	100	100
	Rest Brabant	348 (68)	173 (32)	28 (56)	22 (44)	571 (57)	53	65
b.	Provincie	310 (77)	95 (23)	22 (67)	11 (33)	438 (43)	47	35
	Brusselse Agglome-ratie	611 (67)	299 (33)	61 (56)	51 (44)	1.022 (100)	100	100
	Rest Brabant	339 (62)	207 (38)	31 (43)	42 (57)	619 (61)	55	70
c.	Provincie	272 (75)	92 (25)	30 (77)	9 (23)	403 (39)	45	30
	Brusselse Agglome-ratie	444 (67)	223 (33)	40 (42)	56 (58)	763 (100)	100	100
	Rest Brabant	241 (61)	155 (39)	18 (29)	45 (71)	459 (60)	54	70
		203 (75)	68 (25)	22 (67)	11 (33)	304 (40)	46	30

(1) Schorsingen en rechtstreekse vernietingen.

(2) Tussen haakjes wordt de vergelijking in percentage uitgedrukt.